

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

23.08.2022

Kokoustiedot

Aika 23.08.2022 klo 17:00 - 20:18
Tauko klo 18.20-18.26

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C, 1 krs.

Läsnä	Båsk Gustav	jäsen	
	Järvenpää Kaarina	jäsen	
	Kiiskinen Maria	jäsen	
	Lehtonen Olli	jäsen	
	Liinalampi Tommi	jäsen	
	Rehnfors Ari	jäsen	
	Salminen Jukka	jäsen	
	Thure-Toivanen Tiina	puheenjohtaja	
	Valle Jaana	jäsen	
	Hanhisalo Markus	varajäsen	saapui klo 18.10
	Saariaho Aki	varajäsen	saapui klo 17.10
	Suomalainen Jani	varajäsen	
	Hoffström Minna	perusturvajohtaja	
	Ahlström Mari	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja	
	Kylmänen Elina	vanhusten palvelujen johtaja	
	Yli-Knuuttila Heli	terveyspalvelujen johtaja	
	Luukko Olli-Pekka	talous- ja hallintojohtaja	
	Elo Simon	kaupunginhallituksen edustaja	
	Louko-Kosonen Sari	henkilöstön edustaja	
Palonen Henna	viestintäpäällikkö		
Autio Anu	vammaispalvelujen päällikkö		
Palojärvi Elina	sihteeri		
Poissa	Hyrkkö Saara		
	Aro Olli		
	Lähde Johanna		
	Värmälä Johanna		
	Helin Iida		

Allekirjoitukset

Tiina Thure-Toivanen
puheenjohtaja

Elina Palojärvi
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Ari Rehnfors
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

30.08.2022

Käsitellyt asiat

Pykälä	Liite	Otsikko	Sivu
§ 62		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 63		Pöytäkirjan tarkastajan valinta	6
§ 64	1 - 7	Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 toinen osavuosikatsaus siihen liittyvine selvityksineen (Kh/Kv-asia) sekä sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen vuosiselvitysten pohjalta tehdyt ehdotukset ja näkökohdat ja niihin annetut vastaukset	7
§ 65		Valtuustokysymys Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus (Kh/Kv)	13
§ 66		Valtuustokysymys Espoon neuvolapalveluiden toiminnasta (Kh/Kv)	17
§ 67		Lausunto ja selvitys aluehallintovirastolle: Espoon kaupungin lastensuojelun erityispalvelujen henkilökunnan riittämättömyys ja asiakasturvallisuuden vaarantuminen	21
§ 68		Lausunto ja selvitys aluehallintovirastolle: puhelinyhteyden saaminen suun terveydenhuoltoon virka-aikana (kh)	30
§ 69		Info-osuus	35
§ 70		Viranhaltijoiden päätökset	36
§ 71		Päätökset ja kirjelmät	40
§ 72		Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan seminaari	42

§ 62

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 19.8.2022 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 63

23.08.2022

§ 63

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Ari Rehnfors.

276/02.02.02/2022

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 64

§ 64

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 toinen osavuositarkastus siihen liittyvine selvityksineen (Kh/Kv-asia) sekä sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen vuosiselvitysten pohjalta tehdyt ehdotukset ja näkökohdat ja niihin annetut vastaukset

Valmistelijat / lisätiedot:
Ekblad Tua

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vs. perusturvajohtaja Hoffström Minna

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

1
päättää hyväksyä liitteenä olevan hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 toisen osavuositarkastuksen, siihen liittyvät selvitykset Espoo-tarinan mukaisten tulostavoitteiden toteutumisesta sekä vastaukset valtuuston neuvottelutuloksen pöytäkirjamerkintöihin

2
oikeuttaa toimialan esikunnan tekemään osavuositarkastukseen ja siihen liittyviin raportteihin mahdolliset tarvittavat tekniset muutokset

3
merkitsee tiedoksi sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen vuosiselvitysten pohjalta tehdyt ehdotukset ja näkökohdat ja niihin annetut vastaukset

Käsittely

Lehtonen teki Järvenpään kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

Lisäksi lautakunta esittää huolensa tehostetun palveluasumisen paikkojen puutteesta, joka aiheuttaa päivystyksen toiminnan ruuhkautumista ja vanhuspalveluiden tavoitteiden estymisen. Edelleen lautakunta toteaa, että terveystieteiden-, laboratorio- ja röntgenpalvelut tulee toteuttaa jatkossa

esteettömissä ja saavutettavissa tiloissa ja niissä olevan apuvälineistön tulee mahdollistaa eri tavalla vammaisten henkilöiden terveystalveluiden saanti.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan 6 äänellä 5 ääntä vastaan ja 1 ollessa poissa hyväksyneen lisäehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

1
päättää hyväksyä liitteenä olevan hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 toisen osavuositarkastuksen, siihen liittyvät selvitykset Espootarinan mukaisten tulostavoitteiden toteutumisesta sekä vastaukset valtuuston neuvottelutuloksen pöytäkirjamerkintöihin

2
oikeuttaa toimialan esikunnan tekemään osavuositarkastukseen ja siihen liittyviin raportteihin mahdolliset tarvittavat tekniset muutokset

3
merkitsee tiedoksi sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen vuosiselvitysten pohjalta tehdyt ehdotukset ja näkökohdat ja niihin annetut vastaukset

Lisäksi lautakunta esittää huolensa tehostelun palveluasumisen paikkojen puutteesta, joka aiheuttaa päivystyksen toiminnan ruuhkautumista ja vanhuspalveluiden tavoitteiden estymisen. Edelleen lautakunta toteaa, että terveysasema-, laboratorio- ja röntgenpalvelut tulee toteuttaa jatkossa esteettömissä ja saavutettavissa tiloissa ja niissä olevan apuvälineistön tulee mahdollistaa eri tavalla vammaisten henkilöiden terveystalveluiden saanti.

Selostus

Talousarvion sitovuutta ja seurantaa sekä noudattamista koskevan ohjeistuksen mukaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle tuodaan heinäkuun lopun tilanteesta vuoden toinen osavuositarkastus. Osavuositarkastus sisältää ennusteen ja analyysin talousarvion

toteutumisesta, siihen olennaisesti vaikuttavien toimintojen tilanteesta ja kehittämisestä sekä mahdolliset korjaustoimenpiteet.

Osavuosikatsauksessa raportoidaan myös tulostavoitteiden toteumatiedot sekä vastaukset valtuuston neuvottelutoimikunnan pöytäkirjamerkintöihin. Edellä mainitut liitteenä.

Lautakunnat ja johtokunnat esittävät omien tehtäväalueidensa osavuosiraportit osana kaupungin osavuosikatsausta kaupunginhallituksen ja valtuuston käsiteltäväksi. Kaupungin johtoryhmä käsittelee heinäkuun osavuosikatsauksen kokouksessaan 30.8.2022. Kaupunginhallituksessa osavuosikatsaus on 5.9.2022 ja valtuustossa 12.9.2022.

Tulostavoitteiden toteutuminen

Vanhusten palvelut

Tulostavoitteita on yhteensä kolme, joista kaksi toteutuu suunnitellusti; vanhusten palveluiden saatavuus on hyvä ja kotihoidon ja hoiva-asumisen asiakkaiden palvelut ovat riittäviä. Talous ei toteudu talousarvion eikä kaikilta osin TakE-ohjelman mukaisesti.

Terveyspalvelut

Tulostavoitteita on yhteensä kolme, joista kaksi etenee suunnitellusti; terveyspalveluissa hoidon saatavuus paranee ja terveysasemien asiakkaiden hoidon jatkuvuus paranee. Talous ei toteudu talousarvion eikä kaikilta osin TakE-ohjelman mukaisesti.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tulostavoitteita on yhteensä kolme, joista yksi etenee suunnitellusti; perhe- ja sosiaalipalvelujen saatavuus paranee. Poikkeamia on terveydenhoidon määräaikaistarkastusten toteutumisessa vähintään koronaa edeltävällä tavalla. Myöskään talous ei toteudu talousarvion eikä kaikilta osin TakE-ohjelman mukaisesti.

Määrärahojen riittävyys

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän voimassa olevan talousarvion 28,1 milj. eurolla, mikä suurilta osin selittyy koronakorvauksilla, joita saataneen valtiolta. Koronakorvauksiin liittyy epävarmuutta, sillä lopullista linjausta korvauserusteista ei ole vielä tehty.

Toimialan toimintamenojen ylitykseksi arvioidaan 52,1 milj. euroa, josta 31,3 milj. euroa aiheutuu koronakuluista. Ostopalvelujen ylitys liittyy koronakulujen lisäksi avosairaanhoidon, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, erikoissairaanhoidon, vammaisten, vanhusten ja lasten sijaishuollon palveluihin. Avosairaanhoidon ylitys selittyy pitkälti koronakuluista, mutta myös muista maksuttomista hoitotarvikkeista ja ulkoisista palvelujen ostoista. Vanhusten palvelujen

ylitysennusteeseen sisältyy kotihoidon työvoimanvuokrauspalveluja, sairaalan siirtoviivemaksuja sekä Kaunialan lisäpaikkatarve. Vammaisten palveluissa ylitystä syntyy asumispalveluissa, työ- ja päivätoiminnassa sekä kuljetuspalvelussa. Vammaisten asumisessa volyymin arvioidaan kasvavan ja työ- ja päivätoiminnan palautuvan normaalille tasolle koronarajoitusten päätyttyä. Lasten sijaishuollossa ostopalveluiden kasvu on saatu pysähtymään, mutta ylityspainetta aiheuttaa kalliimman vaativan hoidon tarpeen kasvu. Sekä lasten sijaishuollon että vammaisten palveluissa talousarvio ei ole mahdollistanut riittävää määrärahavarausta. Ukrainan tilanne vaatii varautumista erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Toimialan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 24,1 milj. euroa heikompana voimassa olevaan talousarvioon verrattuna.

Vanhusten palveluiden tulojen ennakoidaan ylittyvän 0,8 milj. eurolla talousarvion. Tämä koostuu koronatuotoista, jotka on arvioitu koronamenoja vastaaviksi. Muuten tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Menoissa on odotettavissa 3,2 milj. euron poikkeama talousarvioon verrattuna. Menojen ylityksessä on huomioitu koronamenoja 1,1 milj. euroa, jotka on arvioitu vuoden 2021 toteumatietojen avulla.

Ilman toistensa korvaavia koronamenoja- ja tuloja todellinen menoylitys on 2,4 milj. euroa. Tästä suurin osa johtuu arvioitua suuremmista siirtoviivemaksuista, Kaunialan ostopalvelusopimuksesta ja sen ylityksestä sekä ennustetuista työvoimanvuokrauskustannuksista. Säästöä arvioitiin pitkäaikaishoidon tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen kustannuksista 2 milj. euroa, jossa hoitopaikkojen tarjonta on koko alkuvuoden osalta alittanut talousarvioon suunnitellun tason. Kotihoidon henkilöstökuluista on arvioitu säästyvän 1,3 milj. euroa. Sairaalan sisäisistä vuokrista säästyy noin 0,6 milj. euroa, mutta arvioituihin vuokrasäästöihin liittyy vielä epävarmuutta, ja ne voivat muuttua vuoden aikana. Omaishoidon tuen korjaus vaikuttaa vanhusten palveluiden tulokseen positiivisesti, alkuvuoden osalta vaikutus on 0,2 milj. euroa.

Terveyspalvelujen toimintatulojen ennustetaan ylittyvän 23,2 milj. euroa. Valtiolta tulevia koronakorvauksia on arvioitu 20 milj. euroa. Vuodelle 2022 on kohdistunut lisäksi vuoteen 2021 liittyviä koronakorvauksia 3,4 milj. euroa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tulot alittuvat 0,2 milj. euroa johtuen asumispalvelujen asiakasmaksujen vähentymisestä. Muilta osin tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimintamenojen arvioidaan ylittyvän terveyspalveluissa yhteensä 38,5 milj. euroa. Ylityksestä 30,0 milj. euroa on koronan aiheuttamaa ylimääräistä kustannusta. Koronaennusteeseen liittyy loppuvuoden osalta epävarmuutta mm. 4. rokotuskierrroksesta johtuen.

Toimintamenojen ennustetaan ylittyvän avosairaanhoidossa yhteensä 4,4 milj. euroa, josta maksuttomien hoitotarvikkeiden osuus on noin 1 milj. euroa johtuen volyymin kasvusta ja hoitotarvikkeiden hintojen noususta. Muiden palvelujen ostojen (mm. työvoimanvuokraus- ja laboratoriopalvelut) osuus on noin 3 milj. euroa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa ennustetaan ylitystä 0,7 milj. euroa johtuen ostopalvelujen hintojen ennakoitua suuremmasta kasvusta sekä myös osin palvelujen tarpeen ennakoitua suuremmasta kasvusta. Suun terveydenhuollossa ennustetaan ylitystä 0,1 milj. euroa johtuen sisäisistä palvelujen ostoista. Avokuntoutuksessa ennustetaan ylitystä 0,2 milj. euroa johtuen ennakoimattomista palvelujen ostoista. Terveyspalvelujen yhteisissä kustannuksissa ennustetaan ylitystä 0,8 milj. euroa johtuen sisäisistä palvelujen ostoista. Erikoissairaanhoidon kustannusten ennustetaan ylittyvän noin 2,4 milj. eurolla.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tulojen arvioidaan alittavan talousarvion 650 000 euroa. Koronasta johtuvia kuluja saataneen korvattua valtiolta 150 000 euroa. Myös Ukrainan kriisistä aiheutuvat kustannukset korvattaneen osana pakolais- ja maahanmuuttajapalvelujen valtionkorvauksia.

Tulosityksikön toimintamenojen ylitykseksi arvioidaan 7,7 milj. euroa johtuen pääasiassa vammaisten asumisen ja työ- ja päivätoiminnan ostopalveluista, vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta sekä lasten sijaishuollon vaativasta ostopalvelusta, joihin ei ole ollut riittävää määrärahavarausta. Ylitystä tulee pienentämään 0,5 milj. euron määrärahasiirto Terveyspalveluista terveydenhoidon lääkäripalveluihin. Määrärahasiirto liittyy viiden lääkärivakanssin siirtoon. Sijaishuollon järjestämistapamuutos on edennyt suunnitellusti, perhehoitoa on saatu kasvatettua ja laitoshoidon/ammattillisen perhekotitoiminnan tarve on vähentynyt. Järjestämistapamuutos toteutetaan TaKen mukaisesti seuraavien 5 vuoden aikana.

Säästöä arvioidaan syntyvän aikuisten asumisen palveluissa ja toimeentulotuessa.

Toimialan esikunnan menojen ennustetaan ylittyvän 2,8 milj. euroa ja tulojen 4,7 milj. euroa. Ylitykset liittyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun.

Investointien toteutuminen

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 budjetissa on 1,6 milj. euron määrärahavaraus 95 pääluokan koneisiin ja kalustoon. 95 pääluokka arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Muut selvitykset

Toisen osavuositarkastuksen yhteydessä annetaan vastaukset sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen vuosiselvityksissä tehtyihin ehdotuksiin ja näkökohtiin.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuoden 2022 toinen osavuositarkastus
- 2 Espoo-tarinan tulostavoitteet
- 3 Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan tulosyksiköiden talouden toimenpiteet 2022
- 4 Vastaukset valtuuston neuvottelutuloksen pöytäkirjamerkintöihin
- 5 Vanhusten palvelujen, Terveyspalvelujen ja Perhe- ja sosiaalipalvelujen tunnusluvut
- 6 Sosiaali- ja potilasasiamiehen ja vammaisasiamiehen selvitysten pohjalta tehdyt ehdotukset ja näkökohdat ja niihin annetut vastaukset
- 7 Äänestyslista § 64, asia 3

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

13/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 65

23.08.2022

2922/05.08.00/2022

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 65

§ 65

Valtuustokysymys Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus (Kh/Kv)

Valmistelijat / lisätiedot:
Cammarano Eveliina
Nieminen Tapio E SOTET/SOS
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Ahlström Mari

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Puntila Päivi ja 17 muun valtuutetun 16.5.2022 jättämään valtuustokysymykseen Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Salminen teki Kiiskisen kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää, että toimiala käy keskustelun Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksen toiminnan laadun parantamiseksi Maahanmuuttoviraston kanssa sekä terveyspalvelun tuottajan kanssa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Salmisen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan hyväksyneen sen.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Puntila Päivi ja 17 muun valtuutetun 16.5.2022 jättämään valtuustokysymykseen Luona Oy:n toiminnasta Espoon

Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää, että toimiala käy keskustelun Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksen toiminnan laadun parantamiseksi Maahanmuuttoviraston kanssa sekä terveyspalvelun tuottajan kanssa.

Selostus

Puntila Päivi ja 17 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 16.5.2022 jättäneet valtuustokysymyksen Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus.

Maahanmuuttovirastolla on sopimus Luona Oy:n kanssa vastaanottopalveluiden järjestämisestä Nihtisillassa. Nihtisillan vastaanottokeskuksen toimintaa valvoo Maahanmuuttovirasto, ei Espoon kaupunki. Nihtisillan toimintaa koskevista asioista voi olla yhteydessä suoraan Luona Oy:hyn tai Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirastolle on mahdollista tehdä kantelu, jos epäilee vastaanottokeskuksen tai sen työntekijän menettelevän lainvastaisesti.

Jos henkilöllä on oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, hänellä on oikeus terveyspalveluihin saman laajuisesti kuin niillä, joilla on kotikunta Suomessa. Lisäksi hänellä on oikeus välttämättömiin sosiaalihuollon palveluihin. Näiden sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on vastaanottokeskuksella. Vastaanottokeskukset voivat järjestää palvelut joko itse tai hankkimalla palvelun julkiselta tai yksityiseltä toimijalta. Sosiaali- ja terveysministeriö laati maaliskuussa 2022 kuntainfon palveluiden järjestämisestä Ukrainasta paenneille: <https://stm.fi/-/kuntainfo-sosiaali-ja-terveydenhuollon-palvelut-ukrainasta-tulleille-henkiloille>.

Espoon kaupunki on tehnyt yhteistyötä Nihtisillan vastaanottokeskuksen kanssa kevään ja kesän 2022 aikana. Nihtisillan kanssa on pidetty palaveria ja näitä on tarkoitus jatkaa syksyn 2022 aikana.

Espoon kaupunki on mm. tehnyt vammaispalveluiden tarpeen arviointeja Nihtisillan vastaanottokeskuksen asiakkaille sekä järjestänyt lastensuojelupalveluita. Espoon kaupunki laskuttaa vastaanottokeskusta myönnettyistä sosiaalipalveluista.

Kun Ukrainasta paenneiden Suomeen saapuneiden määrä kasvoi keväällä voimakkaimmin, vastaanottorahapäästösten käsittely ruuhkautui

vastaanottokeskuksissa ja myös Nihtisillan vastaanottokeskuksen asiakkaat joutuivat odottamaan päätöstä kohtuuttoman pitkään. Espoon kaupunki tiedotti Espoon kaupungin palveluihin, kuten aikuissosiaalityöhön tai maahanmuuttajapalveluihin, hakeutuneille asiakkaille, että heidän on mahdollista hakea perustoimeentulotukea Kelasta kiireellisessä tilanteessa. Espoon kaupunki seurasi vastaanottorahojen käsittelytilannetta kevään aikana ja sai tietoa Nihtisillasta, kun käsittelyjonot oli saatu purettua.

Vaikka vastaanottokeskus järjestää terveystilapäistä suojelua saaville, on asiakkaiden mahdollista hakeutua myös Espoon terveystilapäisiin. Espoon hyvinvoinnin ja terveyden toimialan valmiusryhmässä on seurattu eri palveluihin hakeutuneiden tilapäistä suojelua saavien määriä kevään ja kesän 2022 aikana.

Espoon kaupunki avasi Leppävaaraan neuvontapisteen Ukraine Help Center Espoon toukokuussa 2022. Help Centeristä saa apua ja neuvontaa viranomaisasioissa. Neuvontapistessä autetaan lomakkeiden ja hakemusten täytössä sekä siellä järjestetään toimintaa lapsille ja aikuisille. Mukana toiminnassa on Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Punainen risti sekä Luona Oy. Espoon kaupungin työntekijöitä on jalkautunut Ukraine Help Center Espoon lisäksi muihin ukrainalaisten avustuspisteisiin Espoossa.

Kesäkuussa 2022 kaupungin eri palvelut kokosivat arvioita lisäresurssin tarpeista, jos tilapäistä suojelua saavat saisivat kotikuntaoikeuden. Tietoja koottiin mm. kasvatuksen ja koulutuksen suomenkielisistä peruspalveluista, työllisyyspalveluista, perhe- ja sosiaalipalveluiden maahanmuuttajapalveluista, asiointipalveluista sekä kaupunkiympäristön toimialan esikunnasta. Näillä näkymin kotikuntaoikeus ei toteutuisi ennen kuin henkilö on saanut tilapäistä suojelua vuoden. Uusien kuntalaisten ja palveluja tarvitsevien määrän kasvua arvioidaan jatkossakin ja tämän mukaan suunnitellaan palveluiden järjestäminen ja mahdolliset lisäresurssiesitykset.

Ukrainan sodasta aiheutunutta tilannetta ja sen vaikutuksia seurataan hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ja kaupungin valmiusryhmissä säännöllisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys 16.5.2022 Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

16/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 65

23.08.2022

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

17/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 66

23.08.2022

2926/06.01.00/2022

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 66

§ 66

Valtuustokysymys Espoon neuvolapalveluiden toiminnasta (Kh/Kv)

Valmistelijat / lisätiedot:
Vanhatalo Raija
Erma Arja
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Ahlström Mari

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Hietanen-Tanskanen Ira ja 39 muun valtuutetun 16.5.2022 jättämään valtuustokysymykseen Espoon neuvolapalveluiden toiminnasta sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Hietanen-Tanskanen Ira ja 39 muuta kaupunginvaltuutettua ovat jättäneet 16.5.2022 valtuustokysymyksen Espoon neuvolapalveluiden toiminnasta.

Vastaus 16.5.2022 esitettyihin seuraaviin valtuuston esittämiin kysymyksiin:

1.Miten lakisääteiset neuvolapalvelut ovat toteutuneet ja toteutuvat?

Koronavuosien aikana neuvolatoimintaa on jouduttu supistamaan useampaan kertaan, kuten useissa muissakin kunnissa. Näin ollen lakisääteisiä neuvolapalveluja on pystytty toteuttamaan osittain. Supistukset ovat kohdentuneet eniten lastenneuvolapalveluihin siten, että kaikkia leikki-ikäisten määräaikaistarkastuksia ei ole voitu toteuttaa. 2-6 v.

määräaikaistarkastukset toteutuvat 6/2022 lukujen mukaisten tehdyn ennusteen pohjalta 60 % v.2022. Ennen koronaa olevan v.2019 olevan tason mukaan tulisi toteuma olla lähes 90 %. Kuitenkin jos perhe on pyytänyt neuvolan tarkastusta, nämä ovat pyritty toteuttamaan. Erityisen tuen tarpeen asiakkaat ovat pyritty hoitamaan.

Neurolapalveluiden supistuksen syynä ovat olleet riittämätön vakanssimäärä, valtakunnallinen hoitajapula, rekrytointihaasteet sekä terveydenhoitajien vaihtuvuus ja henkilöstön poissaolot mm. koronaan liittyvien syiden johdosta. Jonkin verran myös neuvolan henkilöstö on ollut muissa tehtävissä koronavuosien aikana; sairaalassa ja koronarokottamassa. Vieraskielisten väestön osuuden kasvu vaikuttaa siihen, että perusresurssi nykyisellään ei riitä hoitamaan neuvola asiakkaita asetuksen mukaisesti. Suurin osa vieraskielisistä lapsista vaatii kaksinkertaisen vastaanottoajan. Joka kolmas käynti terveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolla on vieraskielisen asiakkaan käynti.

Raskaana olevien käynnit on toteutettu lähes normaalisti. Poikkeuksena on ollut perhevalmennus, joka on jouduttu minimaalistamaan esim. siirtämään ainoastaan sähköiseen muotoon. Tämä on ollut joillekin perheille riittämätöntä, vaikka osittain asioita on pyritty käymään läpi yksilö vastaanotolla.

Synnytyksen jälkeen ensisynnyttäjille tehtävä kotikäynti on jouduttu muuttamaan neuvolakäynniksi, koska se ajallisesti tapahtuu puolet lyhyemmässä ajassa kuin kotikäynti. Raskaana olevien lääkäripalvelut on pääsääntöisesti voitu toteuttaa asetuksen mukaisesti lukuun ottamatta raskaudenajan laajassa terveystarkastuksessa olevaa lääkärin osuutta, joka on toteutettu ja edelleen toteutetaan tarveharkintaisena. Tämä ratkaisu ei ole asetuksen mukaista, mutta resurssien puuttumisen vuoksi olemme joutuneet tehtäviä priorisoimaan.

Lastenneuvolassa leikki-ikäisten (yli 1,5-vuotiaat) käynteihin on jouduttu tekemään eniten muutoksia, joten osalla lapsista on määräaikaistarkastus jäänyt väliin tai se on toteutettu toisena ajankohtana. Esimerkiksi 1,5 vuotiaan laajan tarkastuksen lääkärintarkastus on toteutettu vasta kaksivuotiaana. Aivan kaikille ei ole lääkärin aikaa voitu antaa ja tälläkin hetkellä on 2 -ja 4-vuotiaita lapsia odottamassa lääkärin aikoja. 4-vuotiaan laajaa tarkastusta ei ole voitu koronan aikana kaikille lapsille toteuttaa. Alkuvuodesta 2022 4-vuotiaille pystyttiin taas aikoja antamaan, mutta osa tulee terveydenhoitajan ja lääkärin käynnille suositusajan ulkopuolella. Mikäli 4-vuotiaan laaja tarkastus on jäänyt kokonaan väliin, toteutetaan lapselle 5-vuotiaana tavallista laajempi tarkastus.

Palvelujen supistuksen järjestelyt ovat vieneet terveydenhoitajien työpanosta asiakastyöstä pois. Esimerkiksi neuvolan lääkäripalveluissa tapahtuneet supistustoimet ja uudelleen järjestelyt ovat aiheuttaneet paljon ylimääräistä työtä, kun on järjestelty niin, että välttämättömät lääkäriajat on

saatu toteutettua, osa ajoista peruttu kokonaan ja osa siirretty toiseen ajankohtaan, toiseen neuvolaan jne. Kaikki muutokset ja normaalista poikkeava toiminta on kuormittanut paljon neuvolan keskitettyä ajanvaraus- ja neuvontayksikköä, sillä asiakkailla on paljon kysyttävää alati muuttuvissa tilanteissa. Myös supistuksista johtuva sähköisen ajanvarauksen puuttuminen on kuormittanut tätä yksikköä paljon.

Neurolapalvelut palautetaan pääsääntöisesti normaaliin toimintaan syksyllä 2022, jos resurssit antavat myöten. Kesäsulku leikki-ikäisten tarkastusten osalta aiheuttaa ruuhkan syksylle. Ryhmätoiminta aloitetaan keväällä 2023. Hoitajien vakanssit ovat saatu täytettyä. Vieraskielisten osuuden kasvu, perheen ongelmien monimutkaistuminen ja entistä haastavampien asiakkaiden hoito perustasolla luultavammin vaatii resurssipohjan vankistamista.

2. Miten korona-aikana toteutui synnytyksen jälkitarkastukset?

Synnytyksen jälkitarkastukset on saatu toteutettua. Tekijöinä on ollut lääkäri tai tähän tehtävään erikseen koulutettu terveydenhoitaja. Espoossa koulutettiin 4 terveydenhoitajaa vuonna 2017 säännöllisen synnytyksen jälkitarkastuksen tekemiseen Ison Omenan neuvolassa. Syksyllä 2021 koulutettiin 4 uutta terveydenhoitajaa, jotta toiminta voitiin laajentaa koko Espooseen. Koulutetuista terveydenhoitajista kaksi on sittemmin irtisanoutunut ja odotamme uutta koulutusmahdollisuutta syksylle 2022. Lääkäri tekee komplisoituneen tai muuten haasteellisen synnytyksen jälkitarkastuksen jatkossakin.

3. Millä tavalla palveluiden supistamisen on arvioitu vaikuttavan lapsien ja perheiden hyvinvointiin?

Neuvolassa tunnistetaan perheen huolia ja tuen tarvetta säännöllisten seulojen ja mittausten lisäksi erittäin paljon myös puheeksi oton ja perheen kanssa keskustelun avulla. Lisäksi neuvolassa keskustellaan perheen huolista ja annetaan tukea kasvuun, kehitykseen sekä vanhempien jaksamiseen, vanhemmuuteen ja parisuhteeseen. Monet perheet selviävät eteenpäin neuvolassa tarjotun keskusteluavun ja tuen johdosta, jota olemme nyt pystyneet tarjoamaan normaalia vähemmän. Tällöin ongelmat voivat pitkittyä ja monimutkaistua perheessä.

Lapsen kehityksessä ja perheen tilanteessa voi tapahtua paljon muutoksia lyhyelläkin aikavälillä, joten aina ei neuvolassa käytössä oleva systemaattinen pois jäävien selvittely löydä erityisen tuen tarpeen perheitä, jos neuvolakäynti on jäänyt väliin. Voi myös olla, että perhe ei itse tunnista tuen tarvetta ja näin ollen yhteydenotto neuvolaan voi jäädä tekemättä. Yhteistyökumppaneiden, kuten varhaiskasvatusta ja muita perheiden palveluita on informoitu tilanteesta ja pyydetty heitä ottamaan herkästi yhteyttä neuvolaan perheen huolissa. Perhekeskus toimintamallia on viety eteenpäin systemaattisesti.

Kehitysviivästymien ja erityisen tuen tarpeen lisäksi perheet tarvitsevat myös tukea ja viestiä siitä, että asiat ovat hyvin ja esim. vanhemmuus sujuu hienosti. Neuvolan tehtävä on myös voimaannuttaa ja rohkaista perheitä, jota tässä tilanteessa ei ole pystytty tekemään riittävästi. Henkilöstö on joutunut äärimmäisen koville, kun perheiden huolet ovat monimutkaistuneet esim. koronan aiheuttamien tilanteiden johdosta. Lisäksi palveluiden supistukset ja niihin liittyvät järjestelyt ovat kuormittaneet henkilöstöä.

4. Millä tavalla Espoossa on huomioitu koronan jälkihoidossa neuvolapalveluiden supistamisesta johtuva palveluvelka?

Yhteydenottokanavia on lisätty ja asiakas saa yhteyden takaisin soiton lisäksi myös chatin ja etävastaanoton kautta. Asiakkaan yhteydenottojen ja ajanvarauksen yhteydessä kiinnitetään entistä tarkemmin huomiota asiakkaan aiempiin käynteihin. Palvelusta pois jäävien prosessiin on kiinnitetty erityistä huomiota.

1.1.2022 saimme kolme uutta vakanssia, joista 2 on suunnattu neuvolan keskitettyyn ajanvaraus- ja neuvontayksikköön, jotta asiakkaan yhteydenotto neuvolaan olisi sujuvaa. Tulevaisuuden sotokeskus hankkeeseen liittyen keskitetty ajanvaraus- ja neuvontayksikkö saa kehittämiseen / jonojen purkuun kaksi terveydenhoitajaa ajalle 1.9.2022-31.12.2023.

Henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseksi aloitetaan uusien työntekijöiden mentorointipilotti 8/2022. Lisäksi yhtenäistetään perehdytysohjelmaa uusille työntekijöille. Ostopalvelusopimuksen kautta terveydenhoitajia on mahdollisuus rekrytoida myös yksityisiltä sopimustoimittajilta.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys Espoon neuvolapalveluiden toiminnasta

Tiedoksi

2912/05.03.00/2022

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 67

§ 67

Lausunto ja selvitys aluehallintovirastolle: Espoon kaupungin lastensuojelun erityispalvelujen henkilökunnan riittämättömyys ja asiakasturvallisuuden vaarantuminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Villgren Kati
Alanko Janne
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Ahlström Mari

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta antaa seuraavan lausunnon ja selvityksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle koskien lastensuojelun sosiaalityön henkilöstön saatavuutta ja siihen liittyviä toimenpiteitä.

Käsittely**Päätös**

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupungin lastensuojelun johtavat sosiaalityöntekijät ovat tehneet kantelun Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, koskien lastensuojelun resurssivajetta. Kantelussa todetaan, että sosiaalityöntekijöiden rekrytoiminen lastensuojeluun on ollut vaikeaa jo pitkään ja useita vakansseja on täyttämättä. Tämän lisäksi sosiaalityön tilannetta kuormittaa se, että osa-aikaisia sosiaalityöntekijöitä on paljon ja lisäksi on eri syistä johtuvia pidempiä poissaoloja.

Kantelussa kuvataan, että johtavat sosiaalityöntekijät ovat tuoneet haastavaa tilannetta esille omissa kokouksissaan sosiaalityön päällikölle, joka on kertonut omalle esihenkilölleen lapsiperheiden erityispalvelujen päällikölle ja hän edelleen perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalle. Kantelun

mukaan asiasta on informoitu myös hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan puheenjohtajalle hänen vieraillessa Espoonlahden lastensuojelussa.

Kantelussa tuodaan esille, että kaupungissa on tunnistettu haastava rekrytointitilanne. Kaupungissa on asetettu työryhmä pohtimaan ratkaisuja. Lastensuojelun johtavien sosiaalityöntekijöiden mielestä työryhmän esittämät toimenpiteet eivät kuitenkaan ole riittäviä.

Kantelussa tuodaan esille, että tyhjen vakanssien vuoksi johtavat sosiaalityöntekijät tekevät asiakastyötä ja paikkaavat lastensuojelun päivityksessä puuttuvia sosiaalityöntekijöitä. Kantelussa tuodaan esille myös huolta siitä, että kun asiakkaiden tarpeisiin ei voida vastata varhaisemmassa riittävän tehokkaasti, niin asiakkuudet kriisiytyvät ja syntyy lastensuojelullinen huoli.

Kantelussa johtavat sosiaalityöntekijät kirjoittavat, että ovat toistuvasti esittäneet palkankorostusta nopeana kriisin ratkaisemiskeinona. Johtavat sosiaalityöntekijät toteavat, että nykyinen palkka (toukokuu) (3680,35 e/kk) ei ole kilpailukykyinen ja monessa tulevan hyvinvointialueen kunnissa palkkaus on parempi. Johtavat sosiaalityöntekijöiden mukaan, johto ei ole ottanut tilanteen vakavuutta huomioon ja tehnyt riittäviä toimenpiteitä lain mukaisten palvelujen turvaamiseksi. Kantelun mukaan nykytilanne vaarantaa vakavasti asiakkaiden tilannetta ja johtavat sosiaalityöntekijät ovat tuoneet esille, että nykytilanteessa sosiaalityöntekijät ja heidän esimiehensä eivät voi ottaa vastuuta kaikista lastensuojelun tehtävienhoidossa delegointisäännön mukaisesti. Kantelussa tuodaan esille, että johtavien sosiaalityöntekijöiden ja esihenkilöiden tapaaminen oli huhtikuussa 2022 eikä hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ole vielä käsitellyt asiaa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto käsittelee kantelun epäkohtailmoituksena. Aluehallintovirasto pyytää Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystaloutta antamaan epäkohtailmoitukseen lausuntonsa ja hankkimaan selvityksen Espoon kaupungin lastensuojelun sosiaalityöntekijätilanteesta sekä palvelujen saatavuudesta epäkohtailmoitusta koskevista toimintayksiköistä.

Vastaus Etelä-Suomen aluehallintoviraston pyytämiin asioihin

Selvitys työntekijätilanteesta ja asiakasmääristä

Selvitys työntekijätilanteesta kantelukirjoituksen ajankohtana 29.4.2022 (Vakanssien määrät, täyttämättömien vakanssien määrät, työntekijöiden osa- ja /tai kokoaikaisuus ja tiedot kelpoisuuksista. Selvitys työntekijäkohtaisista asiakasmääristä.)

Lastensuojelun asiakasmitoitus on ollut vuoden 2022 alusta lähtien 35 asiakaslasta/sosiaalityöntekijä. Asiakkuus alkaa palvelutarpeen arvioinnin jälkeen.

Lastensuojelussa on yhteensä 80 sosiaalityöntekijän vakanssia. Näistä kaksi on perhehoidon koordinaattoria ja viisi kiinteää päivystäjää, joiden tehtäviin ei kuulu avohuollon tai sijaishuollon suunnitelmallinen asiakastyö. Näistä toukokuussa 2022 oli täyttämättä 12 vakanssia eli 15 prosenttia. Vakanssien täyttöastetta seurataan säännöllisesti. Lastensuojelulakiin vuoden alusta tulleen mitoituksen astuttua voimaan, vakanssien täyttöastetta on alettu seurata vielä tarkemmalla tasolla, mm. seuraamalla osa-aikaisten määrää.

Osa-aikaisia (80 prosentin työajalla) oli toukokuussa seitsemän sosiaalityöntekijää. Vakanssien täyttöasteissa on alue- ja tiimikohtaisia eroja. Pahimmat rekrytointivaikkeudet koskettavat lastensuojelun avohuoltoa, jossa toukokuussa 2022 täyttämättömien sosiaalityöntekijävakanssien määrä vastasi 19 %:a sosiaalityöntekijävakanssien kokonaismäärästä (57). Matinkylä-Olari-Tapiolan lastensuojelusta täyttämättömiä vakansseja oli toukokuun lukujen perusteella eniten 6/14, Espoon keskuksessa 3/16, Leppävaarassa 3/16. Espoonlahdessa kaikki 11 sosiaalityöntekijän vakanssia oli täytetty. Laitoshoidon tiimissä kaikki seitsemän vakanssia olivat täytettyinä. Perhehoidon tiimissä täyttämättä oli 1/9 ja lastensuojelun jälkihuollossa kaikki seitsemän vakanssia olivat täytettyinä.

Espoon lastensuojelussa pysyttäisiin lain vaatimassa mitoituksessa, mikäli kaikki vakanssit olisivat täynnä. Vakanssia kohden laskennallinen asiakasmäärä avohuollossa on 28, perhehoidossa 32 ja laitoshoidossa 33. Asiakasmitoitus ei koske jälkihuoltoa. Jälkihuollossa asiakasmäärä vakanssia kohden on 65.

Tällä hetkellä (toukokuu 2022) lastensuojelun avohuollossa on lastensuojelun asiakuudessa sekä palveluntarpeen arvioinnissa olevia lapsia yhteensä 1385. Tämä on poikkileikkausluku. Asiakasmäärä jaettuna avohuollon täytettyjä sosiaalityöntekijävakansseja (44,8) kohden on 31. Lastensuojelun avohuolto vastaa Espoossa lastensuojelun virka-aikaisesta päivystyksestä. Yhteensä viisi työntekijää toimivat kiinteänä päivystäjänä, eivätkä tee suunnitelmallista asiakastyötä. Suunnitelmallisessa asiakastyössä olevia sosiaalityöntekijöitä on avohuollossa tosiasiallisesti tällä hetkellä 39,8 henkilöä. Asiakkuuksia ja arviointeja suunnitelmallisessa työssä olevaa sosiaalityöntekijää kohden on 34,8.

Espoon perhehoidossa oli toukokuussa 2022 täytettyinä kuusi suunnitelmallista asiakastyötä tekevän sosiaalityöntekijän vakanssia. Yksi vakanssi oli tyhjänä. Rekrytointi on nyt saatu tehtyä ja uusi sosiaalityöntekijä aloittaa syksyllä 2022. Kaksi perhehoidon sosiaalityöntekijää vastaavat sijaisperheiden koordinoinnista, eikä heillä ole vastuullaan lastensuojelun asiakkaita. Perhehoidon asiakasmäärä jaettuna

kuuden työntekijän kesken on 36,5. Espoon laitoshoidossa ei tällä hetkellä ole tyhjiä sosiaalityöntekijän vakansseja. Laitoshoidon asiakasmäärä jaettuna seitsemän työntekijän kesken on 31,6. Kesäkuussa julkaistussa lastensuojelun Kuusikko-raportissa on vertailtu Suomen kuuden suurimman kunnan lastensuojelun asiakas- ja vakanssimääriä. Tässä vertailussa Espoon asiakasmäärä vakanssia kohden on Kuusikko-kuntien pienin.

Asiakasmäärien ja täytettyjen vakanssien tilanteen tarkastelun lisäksi on huomioitava vakantien sosiaalityöntekijöiden määrä suhteessa vakanssien kokonaismäärään. Toukokuussa 2022 Espoon lastensuojelun avohuollossa 42 % vakansseista on täytetty vakantuisesti.

Tilapäisten sosiaalityöntekijöiden ohjaaminen

Tilapäinen sosiaalityöntekijä toimii johtavan sosiaalityöntekijän valvonnassa. Tilapäisen sosiaalityöntekijän ohjaamiseen kuuluvat johtavan sosiaalityöntekijän säännölliset keskustelut. Uusi sosiaalityöntekijä ei saa heti päätösoikeuksia. Johtava sosiaalityöntekijä hakee sosiaalityöntekijälle päätösoikeudet, kun työntekijällä on johtavan sosiaalityöntekijän arvion mukaan valmiudet tehdä delegoinnin mukaisia päätöksiä (pl. lastensuojelulain mukaiset rajoituspäätökset ja sijaishuoltoa koskevat päätökset). Avohuollossa työtä tehdään parityönä, joten tukea saa myös työparilta sekä tiimiltä. Espoossa on ollut käytössä systeeminen työote vuodesta 2017 lähtien, johon henkilöstöä on koulutettu ja koulutetaan. Jokaisella alueella on käytössä systeemiset viikkotiimit. Lastensuojelussa on kaksi perheterapeuttia, joiden työpanos on nimetty tiimeihin. Heille kuuluu myös henkilöstön kouluttamista systeemiseen työotteeseen. Sosiaalityöntekijällä on mahdollisuus konsultoida moniammatillista asiantuntijaryhmää. Lastensuojelun henkilöstöllä on mahdollisuus saada juridista tukea lakimieheltä toimialan lakimiehiltä.

Sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat

Onko kaikille sosiaalihuollon lapsiasiakkaille nimetty omatyöntekijä? Onko kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille nimetty omatyöntekijäksi sosiaalityöntekijä? Onko kaikille erityistä tukea tarvitseville lapsille laadittu asiakassuunnitelma, ja onko sosiaalityöntekijätavannut heitä riittävän usein henkilökohtaisesti asiakassuunnitelmaan kirjatun mukaisesti? Mitä tarkoittaa kantelukirjoituksessa esitetty, ettei peruspalvelut ota heille kuuluvia asiakkaita, eikä lastensuojelu voi laittaa asiakkaita jonoon? Ovatko asiakkaat joutuneet jonottamaan tarvitsemiaan sosiaalihuollon palveluja?

Lapsiperheiden palveluissa on tavoite ”Raskaiden palvelujen tarve vähenee”. Tavoitteen mukaisesti perheitä pyritään auttamaan aikaisemmin ennen lastensuojelua. Espoossa sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkuuksia hoidetaan hyvinvointipalveluiden palvelualueella perhesosiaalityössä.

Perhesosiaalityön resursseja on suunnitelmallisesti kasvatettu sosiaaliohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden vakansseja lisäämällä. Toimintaa on aktiivisesti kehitetty. Näiden toimien avulla on saatu merkittävästi kasvatettua tarjotun asiakastyön määrää. Vuodesta 2019 vuoteen 2020 asiakaskontaktien määrä kasvoi 29 % ja seuraavana vuonna edelleen 24 %.

Lastensuojelussa olleita sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkuuksia on saatu siirrettyä perhesosiaalityöhön. Perhesosiaalityössä erityistä tukea tarvitseville nimetään sosiaalityöntekijä. Muiden asiakkaiden omatyöntekijänä toimii sosiaaliohjaaja. Perhesosiaalityössä asiakkaat saavat laadukkaan ensiarvioinnin seitsemän arkipäivän sisällä, mutta laajempaan arviointiin/asiakkuuteen asiakas jonottaa keskimäärin 4-8 viikkoa. Vuoden 2021 keväästä vuoden 2022 kevääseen jonossa olevien määrä on laskenut keskimäärin 65 %. Pandemian aikana perhesosiaalityön asiakasmäärät ovat kasvaneet, mutta kasvu näyttää nyt tasaantuneen. Erityistä tukea tarvitseville pystytään nimeämään sosiaalityöntekijä ja nimetyt sosiaalityöntekijät pystyvät työskentelemään asiakassuunnitelman mukaisesti.

Perhesosiaalityössä ja perheneuvolassa on vahvistettu ohjauksen ja neuvonnan palvelua ja sitä kautta pystytään tarjoamaan asiakkaille ohjausta ja neuvontaa sekä tarvittaessa kattava ensiarviointi asiakkaan tilanteesta yhdessä ammattilaisen ja asiakkaan kanssa ilman viivettä. Asiakaspalaute on ollut erinomaista.

Lastensuojelun ja sosiaalihuollon välinen rajapinta näyttäytyy ajoittain epäselvältä ja tulkinnanvaraiselta. Molemmissa toiminnoissa työntekijöiden ja lähijohdon resursseja voi ajoittain kulua tämän rajapinnan määrittelyyn ja linjanvetoon. Asiakkuuksien oikean paikan määrittelyyn aiheuttamaa hankaluutta ja siitä aiheutunutta koettua kuormitusta on raportoitu säännöllisesti lähiesihenkilöiden taholta. Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan muodostamalla yhteisiä kriteerejä rajapintatyöskentelylle.

Lastensuojelun sosiaalityössä perheet ovat yleensä paljon palveluja tarvitsevia ja monialaisen verkostotyön tarve korostuu. Lastensuojelun sosiaalityötä ja palveluja kuormittavat tilanteet, joissa lapsi ja/tai vanhemmat jonottavat muita palveluja. Erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarve näkyy lastensuojelussa. Näissä tilanteissa lastensuojelun sosiaalityössä ja palveluissa kannatellaan ja tuetaan perhettä muiden palvelujen vielä puuttuessa.

Lastensuojelulain mukaiset asiakkaat

Lastensuojelussa on tilanteita työntekijän vaihtuessa ja vakanssien ollessa tyhjänä, että joidenkin lasten osalta ei ole omaa vastuusosiaalityöntekijää. Näissä tilanteissa asiakkuudet ovat johtavan sosiaalityöntekijän nimissä.

Tästä johtuen on tilanteita, joissa kaikkien lasten osalta ei pystytä tosiasiallisesti hoitamaan asioita lain edellytysten mukaisesti ja asiakassuunnitelmia ei pystytä laatimaan oikea-aikaisesti.

Asiakassuunnitelmat ovat olleet pitkään kehittämiskohde lastensuojelussa. Haasteeksi asiakassuunnitelmien tuottamisessa on ilmennyt THL:n määrämuotoinen asiakassuunnitelmalomake, joka on sosiaalityöstä tulevan palautteen mukaan kömpelö ja hidas täyttää. Määrämuotoinen asiakassuunnitelmalomake on käyttöönottonsa jälkeen hidastanut huomattavasti suunnitelmien kirjoittamista. Suunnitelma on osan asiakkaiden kohdalta kirjoitettu sosiaalityön muistiinpanoihin, jonne kirjaus on nopeampi tehdä, mutta ei täytä teknisesti asiakassuunnitelman kriteereitä.

Asiakassuunnitelmien määrää seurataan säännöllisesti. Asiakassuunnitelmien peittävyyslukua ei saada suoraan asiakastietojärjestelmästä vaan peittävyyslukujen laskeminen on manuaalista käsityötä. Tällä hetkellä lastensuojelussa asiakassuunnitelmien peittävyys on noin 65 %. Tässä on tiimikohtaisia alueellisia eroja.

Vastaavan johdon reagoiminen epäkohtailmoituksiin

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet on kaupungissa tunnistettu, kuten kantelussakin todetaan. Keinojen etsimiseksi rekrytoinnin helpottamiseen on asetettu työryhmä. Työryhmän esityksiä on käsitelty palvelualueiden, tulosalueen ja toimialan johtoryhmissä. Johtavat sosiaalityöntekijät ovat kertoneet tyytymättömyydestään tilanteeseen ja niihin esitettyihin ratkaisuihin. Tämän johdosta järjestettiin 7.4. yhteinen tapaaminen johtavien palautteen kuulemiseksi tarkemmin. Tapaamiseen osallistuivat lastensuojelun johtavat sosiaalityöntekijät, sosiaalityön päällikkö Janne Alanko, perheiden erityispalvelujen päällikkö Kati Villgren ja perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Mari Ahlström. Tässä tapaamisessa tuli työryhmän esittämien keinojen lisäksi muutamia muita toimenpideesityksiä rekrytointitilanteen parantamiseksi.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtoryhmässä seurataan kuukausittain asiakasmäärien kehittymistä ja palvelutarpeen lakisääteisissä ajoissa pysymistä koko tuloyksikkötasolla. Vakanssien määrä on kasvanut vuosittain niin perhesosiaalityössä kuin lastensuojelussakin asiakastarpeeseen vastaamiseksi.

Miten toiminnasta vastaava johto on turvannut työnantajana sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 4 §:n mukaisten ammattivelvollisuuksien noudattamisen edellytykset?

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtoryhmän työnä on mahdollista, että sosiaalihuollon ammattihenkilöstöstä annetun lain 4 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät. Tätä tapahtuu käytännössä seuramaalla erilaisia tunnuslukuja, puuttamalla poikkeamiin sekä resursseja allokoimalla. Espoossa on määrätietoisesti vuosien ajan kehitetty varhaisemman tuen palveluja, jotta asiakkaiden tuen tarpeeseen voitaisiin vastata aikaisemmassa vaiheessa. Tässä on onnistuttu, sillä lastensuojelun asiakkuudet ovat olleet hienoisessa laskussa jo ennen pandemiaa. Samalla, kun varhaisen tuen palveluja on lisätty, myös lastensuojeluun on lisätty sosiaalityöntekijän vakansseja, otettu THL:n Suomeen tuoma systeeminen työote käyttöön ja rekrytoitu kaksi perheterapeuttia. Asiakasmääriä suhteessa vakansseihin seurataan säännöllisesti, jotta ne pysyisivät kohtuullisena. Kaupunginhallitus on 6.6.2022 kokouksessaan perustanut kuusi sosiaalityöntekijän vakanssia, joista kaksi on suoraan lastensuojeluun ja neljä sosiaalityöntekijäpooliin, jota pilotoidaan lastensuojelussa.

Rakenteellista sosiaalityötä on kehitetty ja siitä järjestetty koulutusta. Sosiaalisen raportoinnin työkalu on otettu käyttöön.

Etätö on tuonut sekä asiakkaiden että henkilöstön näkökulmasta uusia mahdollisuuksia asiakastyön onnistuneelle toteuttamiselle.

Työntekijöiden kokemaa työhyvinvointia, esimiehiltä ja työyhteisöltä koettua tukea sekä tyytyväisyyttä työhön seurataan Espoossa kolmen kuukauden välein toteutettavalla työfiilismittarilla. Lastensuojelun sosiaalityössä vastautuloksille on ominaista selvästi keskimääräistä korkeampi koettu lähiesihenkilöiden tuki asiakastyölle.

Toimenpiteet sosiaalityöntekijätilanteen helpottamiseksi

Toimialan johtoryhmässä on tammikuussa hyväksytty esitys henkilöstön saatavuuden turvaamisesta nyt ja tulevaisuudessa. Esitys koskee useita toimialan ammattiryhmiä, ei vain sosiaalityöntekijöitä. Toimialan esitys on käsitelty myös kaupungin johtoryhmässä. Tässä yhteydessä on käsitelty myös palkka-asiaa ja todettu, että palkkaneuvottelut käydään työehtosopimusneuvotteluissa. Työsuhde-etujen on todettu olevan kaupunkitasoisia ja niitä kehitetään kaupunkitasoisesti. Esitykseen on nostettu myös toimenpiteitä sosiaalityöntekijöille tehdystä kyselystä koskien pitovoimaa. Sosiaalityöntekijöille kohdennettiin aiemmin kysely, josta henkilöstösuunnittelija on laatinut koosteen.

Sosiaalityöntekijöiden kyselyssä nousi esiin perehdyttäminen ja mentorointimalli. Mentorointimalli on päätetty ottaa käyttöön. Sitä pilotoidaan syksyn 2022 ajan. Mentorointitoiminnan pilotointi käynnistyy syyskuun 2022 alussa. Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtoryhmässä on 10.5.22 sovittu, että mentorina toimivalle sosiaalityöntekijälle maksetaan tehtävälisänä 100 euroa/kk.

Kantelussakin todetaan, että säästyneillä palkkarahoilla on ollut mahdollista palkata määräaikaista työntekijöitä auttamaan asiakastyössä. Yleensä näillä on saatu palkattua sosiaaliohjaajia tai niin sanottuja juniorisosiaalityöntekijöitä, jotka eivät ole sijaispäteviä sosiaalityöntekijöitä, mutta ovat voineet tehdä avustavia tehtäviä. Tämä mahdollisuus on ollut käytössä Espoossa jo vuosia.

Sosiaalityöstä tulleen palautteen mukaan sosiaalityöntekijöillä on myös paljon tehtäviä, joita voisi tehdä esimerkiksi toimistosihteerin. Näin sosiaalityöntekijällä jäisi enemmän aikaa niiden tehtävien hoitamiseen, joissa tarvitaan sosiaalityöntekijän osaamista. Lastensuojeluun on toukokuussa osoitettu neljä uutta toimistosihteerin vakanssia.

Yhtenä keinona auttaa sosiaalityöntekijätilanteessa on ollut sosiaalityöntekijäresurssipoolin perustaminen. Tässä ajatuksena on, että poolista sosiaalityöntekijä lähtisi auttamaan asiakastyössä aina sinne yksikköön, jossa vakansseja on tyhjillään. Poliin saatiin kaupunginhallituksen käsittelyssä 6.6. neljä vakanssia ja poolia käynnistetään rekrytoinneilla elokuusta alkaen. Sosiaalityön resurssipoolia on tarkoitus pilotoida ensin lastensuojelussa.

7.4.2022 tapaamisessa tuli johtavilta sosiaalityöntekijöiltä myös ehdotus niin sanotun konsultoivan sosiaalityöntekijän mallista. Konsultoivana sosiaalityöntekijänä voisi toimia kokenut sosiaalityöntekijä, joka toimisi työparina haastavissa asiakastilanteissa ja tukisi asiakastyössä vasta alalle tulleita sosiaalityöntekijöitä. Konsultoivalla sosiaalityöntekijällä ei olisi omia asiakkaita, joten tämän ns. urasuunnitelman mukaisen mallin käyttäminen on mahdollista, jos yksikössä voidaan irrottaa sosiaalityöntekijä tällaiseen tehtävään.

Johtavat sosiaalityöntekijät kirjoittavat kantelussaan, että ainoastaan työssä viihtymisen keinoin ei ole mahdollista ratkaista työvoiman saatavuutta ja ottavat kantaa palkkaukseen. Sosiaalityöntekijöiden pitovoimakyselyssä on myös toivottu palkankorotuksia ja sitoutumispalkkioita. Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja on esittänyt, että sitoutumispalkkio myönnetään kaikille marraskuussa kaksi vuotta työssä olleille ja sosiaalityöntekijän tehtäviä hoitaneille vakituisille ja määräaikaistekijöille.

Toimialalla on valmistelussa myös rekrytointikilpailu tulosityksiköiden kanssa yhteistyössä työvoimavajealueille. Päätös asiasta tehdään toimialan johtoryhmässä.

Nykytilanne

Aluehallintovirasto pyysi selvitystä työntekijätilanteesta kantelukirjoituksen ajankohtana 29.4.2022. Sosiaalityöntekijöiden vakanssien täyttöaste on muuttunut parempaan suuntaan kesän aikana ja tyhjinä olevien vakanssien määrä on laskenut, esimerkiksi avohuollossa Matinkylä-Olari-Tapiolassa kuudesta kahteen. Lastensuojelun asiakasmäärät ovat edelleen hiukan laskussa, joten asiakasmitoituksessa pysytään asiakkuuksien jakaantuessa tasaisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Aluehallintoviraston selvityspyyntö
- Kantelu lastensuojelun erityispalvelujen tilanteesta

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

30/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 68

23.08.2022

3768/06.00.01/2022

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 68

§ 68

Lausunto ja selvitys aluehallintovirastolle: puhelinyhteyden saaminen suun terveydenhuoltoon virka-aikana (kh)

Valmistelijat / lisätiedot:

Burgess Jenni

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vs. terveystalvelujen johtaja Yli-Knuuttila Heli

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

1

antaa seuraavan lausunnon ja selvityksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle puhelinyhteyden saamisesta suun terveydenhuoltoon virka-aikana

2

esittää kaupunginhallitukselle, että se merkitsee tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle annettavan lausunnon ja selvityksen puhelinyhteyden saamisesta suun terveydenhuoltoon virka-aikana.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemä lisäys selostusosaan on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Espoon kaupunginhallitukselta lausuntoa ja selvitystä suun terveydenhuollon hoitoon pääsystä osana sosiaali- ja terveydenhuollon suunnitelmallista

valvontaa. Espoon kaupungin hallintosäännön (11§ Lautakuntien yleiset tehtävät ja ratkaisuvallta, kohta 13) mukaan lautakuntien tehtävänä on antaa kaupunginhallituksen puolesta lausunnot lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvissa asioissa, jollei lausuntopyynnöstä tai käsiteltävänä olevan asian luonteesta muuta johdu. Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnalla on siten hallintosäännön mukaan toimivalta vastata AVI:n lausunto- ja selvityspyynnöihin.

Vastaukset Etelä-Suomen aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin:

Miten Espoon kaupungissa seurataan puhelinyhteyden saatavuutta suun terveydenhuollossa (omavalvonta)?

Asiakaspalvelukeskuksen esihenkilö tai hänen sijaisensa varmistaa puhelinpalvelun resurssit ja saatavuuden työvuorolistan suunnittelussa. Esihenkilö varmistaa myös joka aamu puhelinpalvelun avautumisen sovitusti.

Espoon suun terveydenhuollon puhelinlinjat palvelevat seuraavasti:

- Kiireellinen ajanvaraus puh. 09 816 35900 arkisin klo 7.00-16.00
- Kiireetön ajanvaraus ja neuvonta puh. 09 816 30300 arkisin klo 7.45-16.00
- Laskutus puh. 09 816 30400 arkisin klo 10.00-14.00

Kaikissa palvelunumeroissa on käytössä takaisinsoittopalvelu eli asiakas voi jättää yhteydenottopyynnön haluamaansa puhelinnumeroon.

Lisäksi viranomaisten yhteydenottoihin sekä kuulovammaisille on käytössä oma numeronsa, johon vastataan arkisin klo 7.00-16.00 välisenä aikana.

Kiireellisen ajanvarauksen puhelut, jotka saapuneet klo 7.00-16.00, hoidetaan saapumisjärjestyksessä aina saman päivän aikana. Puhelinpalvelussa kiireellistä ajanvarauslinjaa ei rajoiteta puheluiden osalta ja sitä kautta jätetyt yhteydenottopyynnot hoidetaan aina saman päivän aikana. Asiakas saa siis aina kiireellisissä tapauksissa yhteyden suun terveydenhuoltoon Espoossa arkisin virka-aikana.

Yhteydenotot suun terveydenhuollossa ovat kasvaneet. Covid19-pandemia keskeytti osittain palveluiden tarjontaa siirtäen kysyntää pandemian jälkeiseksi ajaksi. Tämän lisäksi aikojen saatavuuden haasteet lisäävät yhteydenottoja, sillä asiakas joutuu soittamaan puhelinpalveluun useita kertoja. Puhelinpalveluita kuormittaa myös saman asiakkaan yhteydenotot

useasta eri numerosta. Koska Espoon suun terveydenhuollossa vastataan kaikkiin takaisinsoittopyyntöihin, voidaan yhtä asiakasta tavoitella neljästäkin numerosta, vain siksi että asiakas on soittanut puhelinpalveluun eri numeroista.

Suurista yhteydenottomäärästä johtuen alkuvuonna 2022 takaisinsoitto suun terveydenhuollon kiirettömässä ajanvarauksessa oli ajoittain viivästynyt kolmeen-neljään arkipäivään. Tästä informoitiin asiakkaita sekä nettisivuilla että Facebook-sivuilla. Puheluiden käsittelyn viivästymistä lisäsi suuren yhteydenottomäärän lisäksi riittämättömät henkilöstöresurssit vakanssien osalta, sairauspoissaolot sekä pandemiasta johtuneet poissaolot, jotka kuormittavat koko suun terveydenhuoltoa.

Kiireettömällä linjalla ei voinut jättää takaisinsoittopyyntöä seuraavina ajankohtina huhtikuussa 2022: 13.4 klo 14-16, 14.4 klo 7.45-10 ja 14-16, 21.4 klo 14-16, 22.4 klo 14-16, 25.4 klo 7.45-10 ja 14-16.

Takaisinsoittopyyntöjen jättämistä rajoitettiin, jotta pystyimme kontaktoimaan asiakkaat kolme-neljän arkipäivän aikana yhteydenotosta. Tällä halusimme edistää potilasturvallisuutta ja varmistamaa sen, että asiakas, joka mahdollisesti virheellisesti oli soittanut kiireettömän hoidon ajanvaraukseen, ei joutunut odottamaan yhteydenottoa, hoidon tarpeen arviointia ja hoitoon pääsyä liian kauan.

Kiireellinen ajanvaraus numero sekä viranomaisnumero ovat olleet asiakkaiden käytössä täysin rajoituksetta ja mikäli puheluun ei ole vastattu heti, on takaisinsoitto tullut saman päivän aikana.

Mistä syystä Espoon kaupungin suun terveydenhuoltoon ei ole saanut välittömästi puhelinyhteyttä sen aukioloaikana huhtikuussa 2022?

Puhelumärästä johtuen asiakas ei yleensä saa välitöntä yhteyttä suun terveydenhuoltoon, vaan puhelut hoidetaan/käsitellään takaisinsoiton kautta saapumisjärjestyksessä. Kiireellinen linja palvelee asiakkaita arkisin klo 7.00-16.00 ja siihen saapuneet puhelut hoidetaan saapumisjärjestyksessä aina saman päivän aikana. Kiireettömän ajanvarauksen takaisinsoitto on yleensä yhdestä-kolmeen vuorokautta asiakkaan yhteydenotosta.

Miten Espoon kaupungissa toimitaan sellaisissa tilanteissa, joissa potilas ei ole saanut suun terveydenhuoltoon välittömästi puhelinyhteyttä sen aukioloaikana?

Asiakkaat kontaktoidaan puheluiden saapumisjärjestyksessä ja mikäli asiakas on jättänyt takaisinsoittopyynnön, asiakasta yritetään tavoittaa kaksi (2) kertaa. Mikäli asiakas soittaa puhelinpalvelumme palveluaikojen ulkopuolella, automaatti ohjeistaa häntä ottamaan yhteyttä päivystäviin suun terveydenhuollon numeroihin.

Miten potilaiden puhelinyhteyden saatavuus suun terveydenhuollossa on toteutunut huhtikuun 2022 jälkeen?

Toukokuussa 2022 kiireettömän ajanvarauksen takaisinsoittoa jouduttiin rajaamaan muutamina päivinä puheluiden ruuhkautumisen vuoksi. Asiakas on kuitenkin saanut yhteyden suun terveydenhuoltoon virka-aikana kiireellisen ajanvarauksen puhelinnumerosta aina samana päivänä yhteydenottopyynnön jätettyään, mikäli puheluun ei ole välittömästi vastattu.

	Puheluiden kokonaismäärä	Vasteaika kiireetön ajanvaraus	Vasteaika kiireellinen ajanvaraus
Maaliskuu 2022	15 761	1091min	8min
Huhtikuu 2022	11 070	2951min	8min
Toukokuu 2022	12 991	3242min	8min
Kesäkuu 2022	12 291	1701min	9min

Keskimääräinen vasteaika Espoon suun terveydenhuollossa

Mihin toimenpiteisiin Espoon kaupungin suun terveydenhuollossa on ryhdytty tilanteen korjaamiseksi ja miten toimenpiteissä on onnistuttu?

Hoitohenkilökunnan saatavuus on heikko ja sen vuoksi hoitohenkilökunnan rekrytointi on erittäin haasteellista. Emme myöskään ole pystyneet palkkaamaan uusia hammaslääkäreitä hammashoitajapulan vuoksi, koska hammaslääkärit tarvitsevat työparikseen hammashoitajan. Lisäksi suuhygienisteistä on pulaa. Espoossa on aloitettu yhteistyössä Omnian kanssa tammikuussa 2022 19 lähihoitajan muuntokoulutus hammashoitajiksi. Toivomme, että muuntokoulutuksen johdosta saamme tarvitsemamme lisäresurssin.

Vuonna 2022 henkilökunnan, erityisesti hammaslääkärien sairauspoissaolojen määrä on kasvanut merkittävästi, noin 65 %. Hammaslääkäreillä kasvu on ollut noin 250 %, mikä tarkoittaa noin 560 sairauspoissaolopäivää enemmän tammi-kesäkuun aikana verrattuna vastaavaan aikaan edellisvuonna. Koronasta johtuen henkilöstö jää kotiin flunssaoireiden johdosta.

Myöskään vakanssien määrä suun terveydenhuollossa ei ole palveluiden kysyntää vastaavalla tasolla. Tilanteen pohjimmaisena haasteena on resursseista johtuva potilasaikojen puute, jonka vuoksi asiakas voi joutua soittamaan puhelinpalveluun useamman kerran.

Rekrytointi uusien ajanvaraajien saamiseksi on koko ajan käynnissä. Voidaksemme lisätä mahdollisten hakijoiden määrää, emme vaadi lähihoitajilta suun terveydenhuollon osaamista vaan koulutamme heidät itse tältä osin.

Espoossa on myös kannustettu henkilökuntaa lisätöihin, jotta kiireettömiä puheluita on voitu hoitaa myös virka-ajan ulkopuolella. Lisäkoulutuksen sekä lisätöiden lisäksi asiakaspalvelussa käytetään vuokratyövoimaa, jonka käyttöä rajaa myös palveluntarjoajiin ulottuva resurssipula hoitohenkilöstöstä.

Palvelusetelin tasokorotus tuodaan kiireellisenä lautakunnan käsittelyyn seuraavaan kokoukseen 6.10.2022.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Lausunto ja selvityspyyntö suunterveydenhuollon hoitoon pääsystä

Tiedoksi

§ 69

Info-osuus

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta merkitsee tiedoksi esittelijöiden info-osuudessa esille tuomat toimialan ja tulosityksiköiden ajankohtaiset asiat.

Käsittely

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

merkitsi tiedoksi esittelijöiden info-osuudessa esille tuomat toimialan ja tulosityksiköiden ajankohtaiset asiat.

Selostus

Toimialan ja tulosityksiköiden ajankohtaiset asiat / Esittelijät

Hyvinvointialueen valmistelun tilannekatsaus, vs. perusturvajohtaja Minna Hoffström

Raportti työvoiman saatavuuden turvaamisen toimenpiteistä, vs. perusturvajohtaja Minna Hoffström

§ 70

Viranhaltijoiden päätökset

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaasalainen Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vs. perusturvajohtaja: Minna Hoffström

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Asiakasmaksuyksikön erityissuunnittelijan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja 8.8.2022
10/2022 § Päätös vahingonkorvausvaatimuksesta (salassa pidettävä)
11/2022 § Päätös vahingonkorvausvaatimuksesta (salassa pidettävä)

Asiakasmaksuyksikön erityissuunnittelijan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja 9.8.2022
12/2022 § Päätös vahingonkorvausvaatimuksesta (salassa pidettävä)

Asiakasmaksuyksikön erityissuunnittelijan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja 11.8.2022
14/2022 § Päätös vahingonkorvausvaatimuksesta (salassa pidettävä)

Asiakasmaksuyksikön erityissuunnittelijan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja 12.8.2022
15/2022 § Päätös vahingonkorvausvaatimuksesta (salassa pidettävä)

Johtava sosiaaliohjaaja, kotipalvelu ja perhetyö, Matinkylä, Olari ja Tapiola henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 8.8.2022
2 § Sosiaaliohjaajan määräaikainen virka 021102

Johtava sosiaalityöntekijä, mielenterveys- ja päihdepalvelut henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 15.8.2022
3 § Sosiaaliohjaaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen
2 § Sosiaaliohjaaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen

Johtava sosiaalityöntekijän henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 26.7.2022
1 § Sosiaaliohjaaja, 319006, määräaikainen virkasuhde

Johtava sosiaalityöntekijän henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 15.8.2022
2 § Sosiaalityöntekijä määräaikainen virka 322973

Johtava sosiaalityöntekijän henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
22.8.2022

1 § Sosiaalityöntekijän viran täyttämättä jättäminen ESPOO-02-1059-22

Johtava sosiaalityöntekijän henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
23.8.2022

3 § Sosiaaliohjaajan ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, ESPOO-02-1013-22

Kotihoidon päällikön hankinta-asioita koskeva päätöspöytäkirja 13.7.2022

16 § Kotihoitoasiakkaan kotihoitopalvelujen hankinta Espoon Lähimmäispalveluyhdistykseltä

Kotihoidon päällikön hankinta-asioita koskeva päätöspöytäkirja 12.8.2022

17 § Kotihoitoasiakkaan kotihoitopalvelujen hankinta Kotisairaanhoido Elsa Oy:ltä

Lapsiperheiden erityispalvelujen päällikön henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 8.8.2022

9 § Päätösvallan käyttäminen yksilöasioissa Espoon lapsiperheiden erityispalveluissa

vs. lastensuojelun sosiaalityön päällikön henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 22.8.2022

2 § Johtavan sosiaalityöntekijän määräaikainen virka 949022

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja 18.8.2022

12 § Päätös Unelmakotipalvelu Oy:n hyväksymisestä vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun osalta Espoon kaupungin ylläpitämän yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien rekisteriin

13 § Päätös Unelmakotipalvelu Oy:n hyväksymisestä henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 17.8.2022

84 § Sosiaalityöntekijä, täyttämättä jättäminen, Lastensuojelun sosiaalityö

85 § Sosiaaliohjaaja, 332592, vakinainen virkasuhde, Aikuissosiaalityö

86 § Sosiaalityöntekijä, täyttämättä jättäminen, Maahanmuuttajapalvelujen yksikkö

87 § Sosiaalityöntekijä, 333968, vakinainen virkasuhde, Lastensuojelun sosiaalityö

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 18.8.2022

88 § Johtava psykologi, vakanssinumero 949648, ottaminen toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen, Perheneuvolapalvelut

89 § Johtava sosiaaliohjaaja, 949647, vakinainen virkasuhde, Perhesosiaalityö

Vammaispalvelupäällikön hankinta-asioita koskeva päätöspöytäkirja
11.8.2022
5/2022 § Vammaispalvelujen hankinta 2022

Vanhusten palvelujen johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
28.7.2022
11 § Palveluvastaava, 949609, vakinainen virkasuhde

vs. pitkäaikaishoitopäällikön henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
11.8.2022
3 § Kumoamispäätös, Apulaisylilääkäri, 333581, määräaikainen virkasuhde, Espoon sairaala, ESPOO-02-1078-22

vs. terveystoimien johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
8.8.2022
23 § Tartuntatautilääkäri, 949517, vakinainen virkasuhde

vs. terveystoimien johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja
15.8.2022
24 § Ylihammaslääkäri, 322044, vakinainen virkasuhde, Suun terveydenhuolto

vs. vanhusten palvelujen johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 10.8.2022
12 § Palveluvastaava, 949617, vakinainen virkasuhde, Kaukalahden elä- ja asukeskus, ESPOO-02-1093-22

vs. vanhusten palvelujen johtajan henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 15.8.2022
12 § Osastonhoitaja, 234003, vakinainen virkasuhde, Haavanhoito- ja psykiatrian osasto 1, ESPOO-02-1091-22

vs. vanhusten palvelujen johtajan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja
12.8.2022
59 § SHALOM Kotipalvelut hyväksyminen yksityiseksi sosiaalipalvelujen tuottajaksi

vs. vanhusten palvelujen johtajan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja
18.8.2022
60 § Yhteinen Elämä Oy hyväksyminen yksityiseksi sosiaalipalvelujen tuottajaksi
61 § MM kotihoito Oy hyväksyminen yksityiseksi sosiaalipalvelujen tuottajaksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

39/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 70

23.08.2022

vs. vanhusten palvelujen johtajan yleisiä asioita koskeva päätöspöytäkirja
18.8.2022

62 § Hyvä-huolenpito Irra Oy hyväksyminen yksityiseksi sosiaalipalvelujen
tuottajaksi

Yliääkärin henkilöstöasioita koskeva päätöspöytäkirja 11.8.2022

1 § Apulaisylilääkäri, 333581, määräaikainen virkasuhde, Espoon sairaala,
ESPOO-02-1078-22

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittely

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

40/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 71

23.08.2022

10251/00.02.01/2021

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 71

§ 71

Päätökset ja kirjelmät

Valmistelijat / lisätiedot:
Palojärvi Elina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vs. perusturvajohtaja Hoffström Minna

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta merkitsee tiedoksi saapuneet päätökset ja kirjelmät.

Käsittely

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1

Palveluiden saatavuus, käsittelyajat vammaispalveluissa ja henkilöstön saatavuus

Tiedot löytyvät Espoo sivuilta osoitteesta [Hoitotakuu](#)

Raportti työvoiman saatavuudesta on oheismateriaalina.

2

Lausunto sosiaalisen luototuksen uudistamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta

Lausunto on oheismateriaalina.

3

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista

Lausunto on oheismateriaalina.

4

Lausunto Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä

Lausunto on oheismateriaalina.

5

AVI päätös ESAVI/39997/2021 ilmoitukseen Attendo 247 Oyn toimintayksikköä Attendo Harmaaniitty

Päätös on oheismateriaalina.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- AVI päätös ESAVI399972021 ilmoitukseen Attendo 247 Oyn toimintayksikköä Attendo Harmaaniitty
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista
- Lausunto sosiaalisen luototuksen uudistamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta
- Lausunto Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä
- Lautakuntaraportointi saatavuudesta 23.8.2022

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

42/46

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

§ 72

23.08.2022

10308/00.01.02/2021

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 72

§ 72

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan seminaari

Valmistelijat / lisätiedot:
Palojärvi Elina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vs. perusturvajohtaja Hoffström Minna

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

1
päättää järjestää seminaarin 10.11.2022 klo 17.00 alkaen

2
päättää, että hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan varsinaiset jäsenet, varajäsenet, kaupunginhallituksen, nuorisovaltuuston ja henkilöstön edustajat sekä hyvinvoinnin ja terveyden toimialan erikseen nimeämät henkilöt voivat osallistua seminaariin

3
päättää, että seminaariin kutsutaan lisäksi puheenjohtajat kaupunginhallituksesta, kasvun ja oppimisen lautakunnasta, liikuntalautakunnasta, kulttuurilautakunnasta, svenska rum -lautakunnasta ja kaupunkisuunnittelulautakunnasta

4
päättää, että seminaarista aiheutuvat Espoon hallintosäännön mukaiset kustannukset maksetaan hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan määrärahoista kustannuspaikalta 29311/06.

Käsittely

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan seminaari pidetään 10.11.2022 klo 17.00 alkaen. Seminaarin aiheena on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen organisointi jatkossa sekä yhteistyö Espoon kaupungin ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Seminaari järjestetään Espoon sairaalan kokoustila Graniitissa tai koronatilanteen vaatiessa Teamsin välityksellä. Tarkempi ohjelma toimitetaan lähempänä tilaisuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan varsinaiset jäsenet, varajäsenet ja muut edustajat ovat tervetulleita tilaisuuteen. Palkkio seminaarista maksetaan varsinaisille jäsenille ja edustajille. Varajäsenelle tai varaedustajalle maksetaan palkkio osallistumisesta vain, jos varsinainen jäsen tai edustaja on estynyt osallistumasta.

Kaupunginhallituksen ja muiden lautakuntien varsinaisille puheenjohtajille maksetaan kokouspalkkio. Varapuheenjohtajille maksetaan palkkio vain, jos varsinainen puheenjohtaja on estynyt osallistumasta.

Seminaarista aiheutuvat palkkiosäännön (Espoon kaupungin hallintosääntö, osa VII Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö) mukaiset kustannukset ja korvaukset maksetaan hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan määrärahoista kustannuspaikalta 29311/06.

Päätöshistoria**Liitteet****Oheismateriaali****Tiedoksi**

**Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 62, § 63, § 64, § 65, § 66, § 67, § 68,
§ 69, § 70, § 71**

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 72

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Päätöksen julkaisupäivän voi varmistaa päätöksen valmistelijalta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 8.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.